

DIÖGENES KİMDİR?

”Sınır Tanımayan Özgürlüğün ve Sadeliğin Aykırı Sesi”

M.Ö. 412 - 323 yılları arasında yaşamış olan Sinoplu **Diogenes** (Diyojen), felsefe tarihinin en radikal okullarından biri olan **Kinizm**'in (Kelbiyye) en ünlü temsilcisidir. Sinop'ta kalpazanlık suçlamasıyla sürgün edildikten sonra Atina'ya gelmiş ve Antisthenes'in öğrencisi olmuştur. O, felsefeyi kitaplarda değil, bizzat sokakta, en yalın ve en çıplak haliyle yaşayan bir "eylem adamı"dır.

Kinizm: Doğaya Uygun Yaşam

Diogenes'e göre mutluluğun yolu zenginlik, şöhret veya iktidar değil; doğaya en uygun, en sade yaşam tarzıdır. Toplumsal kuralları, mülkiyeti ve yapay ihtiyaçları birer pranga olarak görmüştür. "Kinizm" ismi Yunanca köpek anlamına gelen *kyon* kelimesinden gelir; Diogenes de bir köpek gibi sadık, dürüst ve dünya malına karşı kayıtsız yaşamayı bir erdem saymıştır.

Fıçıda Yaşayan Filozof

Efsaneye göre Atina'da kendine ait bir evi reddetmiş ve büyük bir şarap küpünün (fıçının) içinde yaşamaya başlamıştır. Sahip olduğu tek şey bir pelerin, bir asa ve bir ekmek torbasıydı. Hatta bir gün, elleriyle su içen bir çocuğu görünce, "Bu çocuk bana hala gereksiz eşyalarım olduğunu öğretti" diyerek tek varlığı olan maşrapasını da kırıp atmıştır.

"Gölge Etme Başka İhsan İstemem"

Diogenes'in Korint'te güneşlenirken kendisini ziyaret eden ve "Dile benden ne dilersem" diyen dünyanın en güçlü adamı **Büyük İskender**'e verdiği cevap tarihe geçmiştir: "*Gölge etme, başka ihsan istemem.*" Bu söz, bir filozofun içsel özgürlüğünün ve onurunun, dünyevi tüm imparatorluklardan daha büyük olduğunun en keskin kanıtıdır.

"Dürüst Bir Adam Arıyorum"

Gündüz vakti elinde yanan bir fenerle Atina sokaklarında dolaşırken kendisine ne yaptığı sorulduğunda, "**Adam arıyorum (veya dürüst bir adam arıyorum)**" demiştir. Bu eylemiyle, toplumun ikiyüzlülüğünü, insanların maskeler arkasına gizlenmesini ve erdemin yokluğunu simgesel ve sarsıcı bir dille eleştirmiştir.

Kozmopolitizm: Dünya Vatandaşlığı

O dönemde herkes kendini bir şehre (Atina, Isparta vb.) ait hissederken, kendisine nereli olduğu sorulduğunda tarihte ilk kez "**Kosmopolites**" (**Dünya Vatandaşı**) cevabını vermiştir. Bu yaklaşımıyla ulusal sınırları ve yerel bağlılıkları aşan, tüm insanlığı bir gören evrensel bir ahlak anlayışının temellerini atmıştır.